

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

BRPO-453872-II/03/DK

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00

Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Warszawa, 13 listopada 2003 r.

**Pan
Grzegorz Kurczuk
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny**

Szanowny Panie Ministrze,

Analiza kierowanych do mnie spraw, a także sygnały płynące od organizacji pozarządowych, takich jak Niebieska Linia, Centrum Praw Kobiet, Fundacja „Pomoc kobietom i dzieciom”, wskazują na niekorzystną dla pokrzywdzonych praktykę procesową polegającą na umarzaniu postępowań w sprawach z art.207 K.k., w następstwie wyodrębnienia zarzutów kwalifikowanych jako czyny ścigane z oskarżenia prywatnego, bądź też uznanych za noszące cechy znikomej społecznej szkodliwości ze względu na fakt rozpatrywania ich w oderwaniu od pozostałych zachowań.

Zauważyć również należy, że w niektórych uzasadnieniach postanowień o umorzeniu postępowania, powoływany jest, argument oddalenia w czasie poszczególnych naruszeń, co może niekiedy budzić wątpliwości ze względu na utrwalone w tej materii orzecznictwo Sądu Najwyższego zawierające wykładnię strony przedmiotowej czynu z art.207 Kk.

Z informacji uzyskanych od samych pokrzywdzonych oraz od wspomnianych organizacji pozarządowych zajmujących się m.in. pomocą ofiarom przestępstw wynika, że częste jest umarzanie spraw z art. 207 K.k. na prośbę pokrzywdzonych oraz ze względu na odmowę składania przez nich zeznań, a także uznawanie zeznań pokrzywdzonego za jedyny dowód w sprawie, z pominięciem innych źródeł dowodowych - np. protokołów Niebieskich Kart czy też zeznań podejmujących interwencję funkcjonariuszy Policji.

Nadto, podnoszony jest zarzut, że organy ścigania nie traktują informacji od pokrzywdzonych o zastraszaniu ich przez osoby oskarżone o czyn z art. 207 K.k. - jako zawiadomienia o przestępstwie z art. 190 K.k. i 245 K.k.

Problemem jest też, czy przy ocenie prawno-karnej czynu będącego przedmiotem postępowania, prokuratorzy uwzględniają wyniki poprzednich prawomocnie zakończonych postępowań (a także ustaleń - w sprawach prowadzonych In rem), a w szczególności, czy nowe zawiadomienie o przestępstwie skutkuje - w razie zaistnienia odpowiednich

przesłanek - podjęciem sprawy na nowo w trybie art.327 § 1 K.p.k. a także - w sprawach prowadzonych ad personam wznowieniem postępowania w oparciu o przepis art. 327 §2 K.p.k. z uwzględnieniem treści art.328 K.p.k.

Opisana wyżej praktyka procesowa, powoduje, że sprawcy przemocy w rodzinie nie ponoszą odpowiedzialności karnej, a pokrzywdzeni nadal są ofiarami agresywnych ataków. Zdarza się, że przybiera to między innymi formę czynów przeciwko wolności seksualnej, utrudniania dostępu do pomieszczeń mieszkalnych, pomawiania w miejscu pracy, kierowania do organów ścigania fałszywych oskarżeń czy nieuzasadnionych wezwań policji. Tak przykładowo podane naruszenia prawa nie zawsze zasadnie - zdaniem wnioskodawców - nie są przez prokuraturę objęte przedmiotem postępowania sprawdzającego lub przygotowawczego.

Ponadto, w niektórych sprawach, zasadnicze wątpliwości może budzić - w mojej ocenie - zasadność decyzji w przedmiocie stosowania środków zapobiegawczych.

W związku z powyższym uprzejmie proszę Pana Ministra o przeanalizowanie poruszonego problemu i poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku dotyczącym możliwości podjęcia działań w celu wyeliminowania nieprawidłowej praktyki procesowej.

Będę również wdzięczny za informację o skali omawianego zjawiska od strony praktyki Ministerstwa Sprawiedliwości. Interesuje mnie szczególnie, w ilu sprawach prowadzonych na przestrzeni lat 2002 - 2003 przez organy prokuratury, pod kątem zaistnienia przestępstwa z art. 207 K.k., zapadły postanowienia o odmowie wszczęcia bądź umorzeniu postępowania przygotowawczego, a nadto w ilu sprawach sądy nie przyjęły w prawomocnym orzeczeniu kończącym postępowanie kwalifikacji prawnej czynu z art. 207 K.k. zawartej w akcie oskarżenia.

Jednocześnie zważywszy, że nadmiernie rzadko organy postępowania stosują środek zapobiegawczy polegający na zakazie zbliżania się - w toku postępowania karnego - przez podejrzanego (oskarżonego) do ofiary przestępstwa, uprzejmie proszę Pana Ministra o rozważenie potrzeby podjęcia inicjatywy legislacyjnej w celu zmiany brzmienia art.275 K.p.k. poprzez dodanie zapisu stanowiącego *expressis verbis* o możliwości wydania postanowienia w powyższej materii, jak też o czasowym opuszczeniu przez podejrzanego (oskarżonego) wspólnego z pokrzywdzonym miejsca zamieszkania.